



Tro din ^{*}længsel

mere end din fortvivlelse

Eventyr til livstolkning af Heinrich Dickerhoff

Tro din længsel mere end din fortvivlelse

Eventyr til livstolkning



Eventyr til livstolkning af
Heinrich Dickerhoff

Oversat af Beate Richter og Heidi Richter-Hansen



Tro din længsel
mere end din fortvivlelse

Heinrich Dickerhoff

Tro din længsel mere end din fortvivelse – Eventyr til livstolkning

Oversat af Beate Richter og Heidi Richter-Hansen

Dansk copyright © Forfatteren og Forlaget Alfa, 2009

Originaludgavens titel: *Trau deiner Sehnsucht mehr als deiner Verzweiflung.
Märchen zum Leben.*

Neuauflage © 2007 by Matthias-Grünwald-Verlag der Schwabenverlag,
Ostfildern, Tyskland

Layout og sats: Bjarne Jensen/RPC

Tryk: Aka-Print

ISBN 978-87-91191-60-2

Forlaget Alfa

Frederiksberg Allé 10

DK-1820 Frederiksberg C

www.forlagetalfa.dk

Indhold

Oversætterens forord	7
Den 'gode nye fortælling' og de gode gamle eventyr – til opmuntring og hjælp	13
Ørenlys – et lille indlæg om eventyrkendskab	16
Et eventyr om hvordan stjernerne blev til	22
OM FORTRYLLELSE OG FRELSE	
1 Historien om det stakkels barn	30
2 Stjernerne	31
3 Pebertræet	34
4 Jegselv (eller Laminakkens forbandelse)	38
5 Den grådige kat	43
6 Hvalens sjæl og det brændende hjerte	48
7 Væverens ønske	53
8 Den forheksede ring	56
9 De tre ravne	59
10 Fra Mester Eckharts 22. prædiken	62

OM AT FINDE SIN EGEN VEJ

1	Den syvende far i huset	67
2	I morgen er i morgen	72
3	De Tre Bukke Bruse, som skulle til sæters og blive fede	76
4	Lurvehætte	79
5	Bollen	89
6	Prinsessen, der blev tryllet om til en orm	94
7	Kongesønnen Ring og hunden Snati-Snati	101
8	Pungrotten, der blev til en flagermus	112
9	Rejsen til solen	115
10	Sangen om perlen	123

OM KAMPEN MELLEM DØD OG KÆRLIGHED

1	De tre gyldne hår	135
2	Hr. Korbes	137
3	Elverbørnene	140
4	Døden – min elskede	143
5	Daglejerens lykke	146
6	De døde i havet og de døde på land	149
7	Skeletkvinden	153
8	Døden og knækbrødet	159
	Den blå planet	166
	Den blå rose	166

Oversætterens forord

I min barndom hørte og læste jeg brødrene Grimms eventyr. Senere blev jeg bekendt med H.C. Andersens eventyr og drømte om *Den lille havfrue*. Gennem min uddannelse som skuespiller og ved studier i tysk og teatervidenskab fik jeg indblik i bl.a. J.W. Goethes, og E.T.A. Hoffmanns kunsteventyr, og jeg har altid haft dem i tankerne. Men det var først efter mit medlemskab af *Europäische Märchengesellschaft*, Det Europæiske Eventyrselskab, at eventyrene begyndte at fylde mere og mere i min hverdag.

Jeg vidste ikke, at eventyr kunne være så spændende. De fortæller ofte om mennesker, der skal eller vil forlade deres trygge omgivelser, hvordan de bliver konfronteret med uanede vanskeligheder, og hvordan de løser opgaverne for til sidst at finde lykken enten i sig selv eller i samvær med andre – alt efter hvordan livet former sig. Eventyr er tidløse, og nye fortolkninger bliver usynlige lag på deres vidnesbyrd om, at verden og menneskene forandrer sig, men at noget også er eviggyldigt.

Den tyske teolog Heinrich Dickerhoff, som er formand for *Europäische Märchengesellschaft*, har i denne bog udvalgt eventyr, der står hans hjerte særligt nær, og han slutter samlingen med det kinesiske eventyr *Den blå rose*. Det minder om romantikkens 'blå blomst', der er

et symbol på opbrud for at finde Gud, evigheden og kærligheden, men også for at finde sin egen personlige lykke og en mening med livet. At se frem og samtidig tilbage giver læseren mulighed for at reflektere over den svundne tid med blikket rettet mod fremtiden. *Den blå rose* afrunder således Dickerhoffs gennemgående tema om længslen, håbet og tilliden til, at der altid er muligheder, afhængigt af øjnene, der ser.

I den danske udgave har vi valgt at sætte eventyrteksterne med store typer, så de er lette at læse op. Heinrich Dickerhoffs refleksioner, som følger efter hvert eventyr, er til at læse 'indenad'.

Jeg vil gerne dele glæden ved eventyrene med alle, som værdsætter varig skønhed, visdom og sandhed. Og fordi eventyr er en del af en fælles kulturarv for alle mennesker verden over, kan vi i dem møde hinanden på trods af grænser og forskelligheder.

Beate Richter

I forbindelse med den danske udgave rettes en stor tak til: Anne-Marie, Erik, Heidi, Lillian, Sven og Valeria. En særlig tak til redaktør Jeanne Dalgaard.



H

vordan

eventyr oppfatter livet

Den 'gode nye fortælling' og de gode gamle eventyr – til opmuntring og hjælp

Et menneskebarn går hjemmefra for at finde lykken, eller fordi livet har behandlet det stedmoderligt og drevet det fra hjemmet. Således går menneskebarnet sin ensomme vej ligesom et forældreløst barn, men vinder dog rejsefæller for sig og står ved deres hjælp alle farer igennem, og til slut finder det, hvad det har søgt: Et menneske, der holder af det, det halve kongerige og et nyt hjem. Menneskebarnet er blevet til et kongebarn, eller rettere: Det har åbenbaret sig som kongebarn. Godt, at det havde mod til at træde ud af sit tidligere livs aske – vi har jo hele tiden anet, at det var bestemt til at bære en krone.

Sådan eller på lignende måde er forløbet på et 'typisk' eventyr – sådan eller på lignende måde forløber også vor livsvej over store etaper, selv om den eventyrlige slutning mere er ønsketænkning end erfaring. ”I gamle dage, dengang det endnu kunne nytte noget at ønske...” med denne sætning begynder verdens mest berømte eventyrbog *Frøkongen eller Jernhenrik*, brødrene Grimms samling. Og selv i dag formår eventyr at føre os tilbage til disse gamle dage med store ønsker og drømme, thi eventyrene er et spejl på vor erfaring såvel som en erindring om en længsel,

der rækker ud over, hvad vi lærer. Og disse eventyragtige ønsker må og skal ikke være en flugt ind i en drømmeverden, men kan derimod opmuntre og udfordre os til at gribe drømmen og slå ind på nye veje.

Således er eventyr altid fortællinger om håb. Hvor de pløjer vore sjæle, der vækker de ikke kun nyt livsmod, men gør også opmærksom på troens hemmelighed og på evangeliets sandhed. Dog er det ikke sådan, at eventyrene vidner om en bestemt religion; eventyrene er fælleseje for hele menneskeslægten, og denne skat ligger dybere – ligesom drømmene – i os mennesker end tanken og bevidstheden. Men hvis der findes Én, som er ophav til alt liv, en skaber og en ophavsmand til verdenen og menneskets sjæl, så ligger hans værk som hos enhver anden kunstner – allerede før enhver form for bevidst tolkning – dybt præget og formet i ham.

Derfor tror jeg på, at der i ethvert menneskes søgen efter sandhed og i al ægte kunst ligger en antydning af noget guddommeligt skjult. Og den ældgamle kunst at fortælle eventyr om menneskets forbandelse og om dets store ønske om forløsning, om en længsel, der ikke munder ud i tomhed, forkynnder på sin egen måde det budskab, som jeg læser i evangeliet: *Tro din længsel mere end din fortvivlelse.*

I mere end tyve år har jeg som teolog undervist på voksenuddannelser og i mange år fortalt eventyr. At fortælle eventyr betyder imidlertid ikke, at jeg betragter det som et fravalg af trosbekendelsen eller af selve den kristne tro. Tværtimod oplever jeg gang på gang, at jeg næsten ikke er i stand til at formidle det kristne håb i teologiens sprog og tankemønster, men kan videregive det, når jeg fortæller eventyr.

Det er derfor, jeg med denne bog vil videregive eventyr, som har sat dybe mærker i min sjæl, og som jeg gang på gang oplever som en impuls for mennesker, der forholder sig til livets og troens grundspørgsmål, om det så er ved at lytte til eller ved at diskutere de fortalte historier.

Eventyrene, sagnene og legenderne i denne bog stammer fra mit 'eget skatkammer', men de er på ingen måde fundet på af mig, de er derimod gamle folkeoverleveringer. Jeg har blot bearbejdet dem således, at de 'klinger' for mig, og de derved bliver nemmere at fortælle.

De eventyr, som ligger mit hjerte særlig nær, har jeg grupperet under stikord, der er vigtige i forkyndelsen. Og dog handler det ikke om kateketisk 'udnyttelse' af eventyrene. Som alt smukt har også eventyrene deres egen mening, og jo mindre vi misbruger dem, jo mere åbner de vore øjne. Jeg supplerer samlingen med refleksioner, der på ingen måde skal forstås som en fortolkning, men blot som henvisninger til vigtige aspekter i det pågældende eventyr.